

NAVODILA AVTORJEM ZA PRIPRAVO PRISPEVKOV V KNJIŽNI ZBIRKI GIS V SLOVENIJI

1 Uvod

Knjižno zbirko GIS v Sloveniji izdaja Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, zalaga pa Založba ZRC. Uredniški odbor zbirke sestavljajo člani znanstvenega odbora bienalnega simpozija Geografski informacijski sistemi v Sloveniji.

2 Namen

Namen posamezne monografije v zbirki je predvsem celostno predstaviti razvoj in uporabo geografskih informacijskih sistemov v zadnjem dvehletnem obdobju na znanstvenoraziskovalnih, razvojnoraziskovalnih, izobraževalnih in drugih področjih v Sloveniji.

3 Sestavine prispevka

Prispevki morajo imeti naslednje sestavine:

- glavni naslov prispevka,
- ime in priimek avtorja,
- avtorjev znanstveni naziv, če ga ima (dr. ali mag.),
- ustanova (na primer: Geografski inštitut Antona Melika, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti),
- avtorjev elektronski naslov,
- izvleček v enem odstavku (skupaj s presledki do 800 znakov),
- ključne besede (do 8 besed),
- title, abstract (angleški prevod naslova prispevka in slovenskega izvlečka),
- key words (angleški prevod ključnih besed),
- prispevek (skupaj s presledki do 15.000 znakov (brez seznama virov in literature)),
- seznam virov in literature,
- slikovne priloge.

Prispevek naj ima naslove poglavij označene z arabskimi števki (na primer 1 Uvod, 2 Metodologija, 3 Terminologija). Razdelitev prispevka na poglavja je obvezna, podpoglavij naj ne bo. Zaželeno je, da ima prispevek poglavji Uvod in Sklep. Obvezno zadnje poglavje je Viri in literatura.

Primer urejene Wordove datoteke s pravilno strukturo in oblikovanjem lahko prenesete s spletne strani zbirke (<http://zalozba.zrc-sazu.si/p/A06>).

4 Besedilo

Naslovi prispevkov naj bodo čim krajši.

Digitalni zapis besedila naj bo povsem enostaven, brez vsakršnega oblikovanja, poravnave desnega roba, deljenja besed, podčrtavanja in podobnega. Avtor naj označi le krepki (**bold**) in ležeči (*italic*) tisk. Ležeči tisk je namenjen zapisu besed v tujih jezikih (na primer latinščini ali angleščini). Besedilo naj bo v celoti izpisano z malimi črkami (razen velikih začetnic, seveda), brez nepotrebnih krajšav, okrajšav in kratic. Uporabite pisavo Times New Roman z velikostjo 10.

Pisanje opomb pod črto ali na koncu strani ni dovoljeno.

Pri številih, večjih od 9999, se za ločevanje milijonic in tisočic uporabljajo pike (na primer 12.535 ali 1.312.500), v preglednicah pa je zaradi pravilnega podpisovanja števil dovoljen tudi zapis, na primer 9.999.

Pri pisanju merila zemljevida se dvopičje piše nestično, torej s presledkom pred in za dvopičjem (na primer 1 : 100.000).

Med številkami in enotami je presledek (na primer 125 m, 33,4 %), med številom in oznako za potenco ali indeks števila pa presledka ni (na primer 12³, km², a₅, 15° C).

Znaki pri računskih operacijah se pišejo nestično, razen oklepajev (na primer $p = a + c \cdot b - (a + c : b)$).

Bolj zapletene računske enačbe in podobno morajo biti zapisani z modulom za enačbe (*Equation*) v programu Word. Avtor naj pazi na zmerno uporabo tujk in naj jih tam, kjer je mogoče, zamenja s slovenskimi izrazi (na primer: klima/podnebnje, masa/gmota, material/gradivo, karta/zemljevid, varianta/različica, vegetacija/rastje, maksimum/višek, kvaliteta/kakovost, nivo/raven, lokalni/krajevni, kontinentalni/celinski, centralni/srednji, orientirani/usmerjeni, mediteranski/sredozemski); znanstvena raven prispevkov namreč ni v nikakršni povezavi z

deležem tujk. Izogiba naj se uporabi glagola znašati (na primer namesto "višina znaša 50 m" uporabite "višina je 50 m"), nahajati se (na primer namesto "stavba se nahaja" uporabiti "stavba je" ali "stavba stoji").

5 Citiranje

Avtor naj pri citiranju med besedilom navede priimek avtorja, letnico ter po potrebi številko strani. Več citatov se loči s podpičjem in razvrsti po letnicah, navedbo strani pa se od priimka avtorja in letnice loči z vejico, na primer: (Melik 1955, 11) ali (Melik, Ilešič in Vrišer 1963, 12; Kokole 1974, 7 in 8). Če ima citirano delo več kot tri avtorje, se citira le prvega avtorja, na primer (Melik s sodelavci 1956, 217).

Enote v poglavju Viri in literatura naj bodo navedene po abecednem redu priimkov avtorjev, enote istega avtorja pa razvrščene po letnicah. Če je v seznamu več enot istega avtorja iz istega leta, se letnicam dodajo črke (na primer 1999a in 1999b). Zapis vsake citirane enote skladno s slovenskim pravopisom sestavljajo trije stavki. V prvem stavku sta navedena avtor in letnica izida (če je avtorjev več, so ločeni z vejico, z vejico sta ločena tudi priimek avtorja in začetnica njegovega imena, med začetnico avtorja in letnico ni vejice), sledi dvopičje, za njim pa naslov in morebitni podnaslov, ki sta ločena z vejico. Če je citirana enota članek, se v drugem stavku navede publikacija, v kateri je članek natisnjen, če pa je enota knjiga iz zbirke, se v drugem stavku navede ime zbirke. Če je enota samostojna knjiga, drugega stavka ni. Izdajatelja, založnika in strani se ne navaja. Če enota ni tiskana, se v drugem stavku navede vrsta enote (na primer elaborat, diplomsko, magistrsko ali doktorsko delo), za vejico pa še ustanova, ki to enoto hrani. V tretjem stavku se za tiskane knjige navede kraj izdaje, za netiskane pa kraj hranjenja. Pri člankih se kraja ne navaja.

Nekaj primerov (ločila so uporabljena skladno s slovenskim pravopisom):

1) za članke v revijah:

- Melik, A. 1955a: Kraška polja Slovenije v pleistocenu. Dela Inštituta za geografijo 3.
- Melik, A. 1955b: Nekaj glacioloških opažanj iz Zgornje Doline. Geografski zbornik 5.
- Perko, D. 2002: Določanje vodoravne in navpične razgibanosti površja z digitalnim modelom višin. Geografski vestnik 74-2.
- Fridl, J., Urbanc, M., Pipan, P. 2009: The importance of teachers' perception of space in education. Acta geographica Slovenica 49-2. DOI: <http://dx.doi.org/10.3986/AGS49205>

2) za poglavja v monografijah ali članke v zbornikih:

- Lovrenčak, F. 1996: Pedogeografska regionalizacija Spodnjega Podravja s Prlekijo. Spodnje Podravje s Prlekijo, 17. zborovanje slovenskih geografov. Ljubljana.
- Mihevc, B. 1998: Slovenija na starejših zemljevidih. Geografski atlas Slovenije. Ljubljana.
- Komac, B., Zorn, M. 2010: Statistično modeliranje plazovitosti v državnem merilu. Od razumevanja do upravljanja, Naravne nesreče 1. Ljubljana.

3) za monografije:

- Natek, K., Natek, M. 1998: Slovenija, Geografska, zgodovinska, pravna, politična, ekonomska in kulturna podoba Slovenije. Ljubljana.
- Oštir, K. 2006: Daljinsko zaznavanje. Ljubljana.
- Perko, D., Orožen Adamič, M. (ur). 1998: Slovenija - pokrajine in ljudje. Ljubljana.
- Smrekar, A. 2007: Divja odlagališča odpadkov na območju Ljubljane. Georitem 1. Ljubljana.

4) za elaborate, diplomska, magistrska, doktorska dela in podobno:

- Richter, D. 1998: Metamorfne kamnine v okolici Velikega Tinja. Diplomsko delo, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru. Maribor.
- Šifrer, M. 1997: Površje v Sloveniji. Elaborat, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU. Ljubljana.

Če citirate vire brez avtorjev in kartografske vire, potem jih navedite takole:

- Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007–2013. Vlada Republike Slovenije, Ljubljana, 2006.
- Popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev v Republiki Sloveniji, 1991 – končni podatki. Zavod Republike Slovenije za statistiko. Ljubljana, 1993.
- Digitalni model višin 12,5. Javne informacije Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije. Ljubljana, 2005.
- Državna topografska karta Republike Slovenije 1 : 25.000, list Brežice. Javne informacije Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije. Ljubljana, 1998.
- Franciscejski kataster za Kranjsko, k. o. Sv. Agata, list A02. 1823–1869. Arhiv Republike Slovenije. Ljubljana.
- Buser, S. 1986a: Osnovna geološka karta SFRJ 1 : 100.000, list Tolmin in Videm (Udine). Zvezni geološki zavod. Beograd.

- Buser, S. 1986b: Osnovna geološka karta SFRJ 1 : 100.000, tolmač lista Tolmin in Videm (Udine). Zvezni geološki zavod. Beograd.

Če citirate vire z medmrežja in sta znana avtor in/ali naslov citirane enote, potem se jo navede takole (datum v oklepaju pomeni čas ogleda medmrežne strani):

- Vilhar, U. 2010: Fenološka opazovanja v okviru intenzivnega spremljanja stanja gozdnih ekosistemov. Medmrežje: http://www.gozdis.si/impsi/delavnice/Fenoloska%20opazovanja_Vilhar.pdf (19. 2. 2010).

Če je poznan le naslov dokumenta, članka ali publikacije, se navede:

- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine. Medmrežje: <http://whc.unesco.org/en/conventiontext> (8. 8. 2000).
- eGradiva, 2010. Medmrežje: <http://www.egradiva.si/> (11. 2. 2010).

Če pa ni razvidnega ne avtorja ne naslova, se navede le:

- Medmrežje: <http://giam.zrc-sazu.si/> (22. 7. 2011).

Če se navaja več enot z medmrežja brez znanih avtorja in naslova, se doda še številko:

- Medmrežje 1: <http://giam.zrc-sazu.si/> (22. 7. 2011).
- Medmrežje 2: <http://zgs.zrc-sazu.si/> (22. 7. 2011).

Med besedilom se v prvem primeru navede avtorja, na primer (Vilhar 2010), v drugem primeru naslov, na primer (Konvencija ... 2000), v tretjem primeru pa le medmrežje, na primer (medmrežje 2).

Zakone se citira v naslednji obliki (ime zakona, številka uradnega lista, kraj izida), na primer:

- Zakon o kmetijskih zemljiščih. Uradni list RS 59/1996. Ljubljana.
- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Uradni list RS 64/1994, 33/2000, 87/2001, 41/2004, 28/2006 in 51/2006. Ljubljana.

Če ima zakon dopolnitve, je treba navesti tudi te. Med besedilom se zakon navaja s celim imenom, če gre za krajše ime, ali pa z nekaj prvimi besedami in tremi pikami, če gre za daljše ime. Na primer (Zakon o kmetijskih zemljiščih 1996) ali (Zakon o varstvu ... 1994).

V poglavju Viri in literatura morajo biti navedena vsa dela, citirana v prispevku, ostalih, necitiranih del pa naj avtor ne navaja.

V seznamu literature je treba navesti identifikator DOI, če ga navedeni članek ima. Več informacij o tem je na spletni strani podjetja Crossref (www.crossref.org). DOI navedite v obliki polnega URL naslova brez pike za navedbo (na primer <http://dx.doi.org/10.3986/AGS49205>).

Avtorji naj upoštevajo tudi navodila za navajanje virov lastnika podatkov ali posrednika, če jih le-ta določa.

6 Preglednice in slike v prispevku

Vse preglednice v prispevku so oštevilčene in imajo svoje naslove (podnapise). Uporaba funkcije za avtomatsko označevanje in oštevilčevanje ni dovoljena. Med številko in naslovom je dvopičje. Naslov konča pika. Primer:

- Preglednica 1: Število prebivalcev Ljubljane po posameznih popisih.
- Preglednica 2: Spreminjanje povprečne temperature zraka v Ljubljani (Velkavrh 2009).

Preglednice naj bodo oblikovane čim bolj preprosto, brez senčenj, z enotnimi obrobami, brez krajšanja besedil znotraj preglednice. Preglednice naj ne bodo preobsežne, tako da jih je mogoče postaviti na eno stran in da so berljive.

Vse slike (fotografije, zemljevidi, grafi in podobno) v prispevku so oštevilčene enotno in imajo svoje naslove (podnapise). Uporaba funkcije za avtomatsko označevanje in oštevilčevanje ni dovoljena. Med številko in naslovom je dvopičje. Naslov konča pika. Primer:

- Slika 1: Rast števila prebivalcev Ljubljane po posameznih popisih.
- Slika 2: Izsek topografske karte v merilu 1 : 25.000, list Kranj.

Slike so lahko široke točno 134 mm (cela širina strani) ali 64 mm (pol širine strani, 1 stolpec), visoke pa največ 200 mm.

Zemljevidi naj bodo brez naslova, ker je naveden že v podnapisu. Za legendo zemljevida je treba uporabiti tip pisave Times New Roman velikosti 8 pik, za kolofon pa isto vrsto pisave velikosti 6 pik. V kolofonu naj bodo po vrsti od zgoraj navzdol navedeni: merilo (le grafično), avtor vsebine, kartograf, vir in ustanova oziroma nosilec avtorskih pravic. Pri izdelavi zemljevidov si lahko pomagata s predlogami in primeri pravilno oddanih datotek na spletni strani zbirke (<http://zalozba.zrc-sazu.si/p/A06>). Pri izbiri in določanju barv za slikovne priloge uporabite zapis CMYK in ne RGB oziroma drugih.

Slikovno gradivo (zemljevidi, sheme in podobno) naj bo v formatih .ai ali .cdr, fotografije pa v formatih .tif ali .jpg. Pri zemljevidih in shemah, izdelanih s programom ArcGIS, kjer so poleg vektorskih slojev kot podlaga uporabljeni tudi rastrski sloji (na primer .tif reliefa, letalskega ali satelitskega posnetka in podobno), oddajte tri ločene datoteke.

V prvi naj bodo samo vektorski sloji z izključeno morebitno prosojnostjo poligonov skupaj z legendo in kolofonom (izvoz v formatu .ai), v drugi samo rastrska podlaga (izvoz v formatu .tif), v tretji, kontrolni datoteki pa vektorski in rastrski sloji skupaj, tako kot naj bi bil videti končni zemljevid v knjigi (izvoz v formatu .jpg). To je nujno, da tudi natisnjeni zemljevid ohrani ustrezno kakovost.

Pri zemljevidih in shemah, izdelanih v programih CorelDraw ali Adobe Illustrator oddajte dve ločeni datoteki; poleg originalnega zapisa (format .cdr ali .ai) dodajte še datoteko, ki prikazuje, kako naj bo videti slika (format .jpg).

Grafi naj bodo izdelani s programoma Excel ali Corel Draw. Excelove datoteke morajo poleg izrisanega grafa vsebovati tudi preglednico z vsemi podatki za njegovo izdelavo.

Za slikovne priloge, za katere avtor nima avtorskih pravic, mora avtor od lastnika avtorskih pravic pridobiti dovoljenje za objavo. Avtor naj ob podnapisu k fotografijam dopiše tudi avtorja slike, po potrebi pa tudi citat oziroma vir, ki je naveden kot enota v Virih in literaturi. Med besedilo avtor vpiše le naslov slike in po potrebi ime in priimek avtorja slike (fotografije), samo sliko pa odda v ločeni datoteki.

Preglednica: Najpomembnejše prvine preloma knjižne zbirke GIS v Sloveniji.

format	B5
širina ogledala (širina besedila strani)	134 mm
višina zunanjega ogledala (med zgornjo in spodnjo črto strani)	200 mm
višina notranjega ogledala (višina besedila strani)	188 mm
širina stolpca na strani	64 mm
razmik med stolpcema na strani	6 mm
razmerje širina : višina zunanjega ogledala	1 : 1,5

7 Recenziranje prispevkov

Prispevek, ki ga avtor pošlje za objavo, se v monografijo uvrsti ob pozitivni recenziji. Recenzentski postopek je anonimen. Recenzent prejme prispevek brez navedbe avtorja prispevka, avtor prispevka pa prejme recenzijo brez navedbe recenzenta. Če recenzent ne zahteva popravka ali dopolnitve prispevka, se avtorju prispevka recenzije ne pošlje. Če recenzent zahteva popravek, če je slovensko besedilo jezikovno slabo, če je angleški prevod povzetka slab ali če besedilo in slikovne priloge ne ustrezajo navodilom, uredništvo avtorju celoten prispevek ali dele prispevka vrne, avtor pa pomanjkljivosti odpravi. Če prispevek presega dovoljeno dolžino, avtor dovoljuje, da izdajatelj prispevek po svoji presoji skrajša. Uredništvo lahko na predlog urednika ali recenzenta zavrne objavo prispevka.

8 Avtorske pravice

Vse moralne avtorske pravice za poslani prispevek pripadajo njegovemu avtorju, materialne avtorske pravice reproduciranja in distribuiranja v Sloveniji in drugih državah pa avtor brezplačno, enkrat za vselej, za vse primere, za neomejene naklade in za vse obstoječe in prihodnje medije neizključno prenese na izdajatelja.

9 Sprejemanje prispevkov

Avtor naj prispevek odda zapisan s programom Word.

Fotografije in podobne slikovne priloge mora avtor oddati v digitalni rastrski obliki z ločljivostjo vsaj 240 pik na cm oziroma 600 pik na palec, najbolje v formatu .tif ali .jpg, kar pomeni približno 3200 pik na celo širino strani.

Wordov dokument naj avtor naslovi s svojim priimkom (na primer: novak.doc), slikovne priloge pa s priimkom in številko priloge, ki ustreza vrstnemu redu prilog med besedilom (na primer: novak01.tif, novak02.cdr, novak12.ai, novak17.xls).

Če ima avtor zaradi velikosti slikovnih prilog težave s pošiljanjem prispevka po elektronski pošti, naj se pravočasno obrne na uredništvo za dogovor o najprimernejšem načinu oddaje prispevka.

Avtorji prispevkov morajo priložiti preslikano (prepisano), izpolnjeno in podpisano Soglasje. Soglasje nadomešča spremni dopis in avtorsko pogodbo.

Avtor z oddajo prispevka avtomatično potrjuje, da je seznanjen s pravili objave in da se z njimi v celoti strinja, vključno z delom, ki se nanaša na avtorske pravice.

Avtor sam poskrbi za profesionalni prevod izvlečka in ključnih besed.

Če je besedilo jezikovno slabo, ga uredništvo lahko vrne avtorju, ki poskrbi za profesionalno lektoriranje svojega besedila.

Avtorji morajo za slikovne priloge, za katere nimajo avtorskih pravic, priložiti fotokopijo dovoljenja za objavo, ki so ga pridobili od lastnika avtorskih pravic.

Avtorji naj prispevke pošiljajo na elektronski naslov:

giss@zrc-sazu.si,

prijavnico pa odtisnejo, izpolnijo, podpišejo in po klasični pošti pošlje na naslov:
GISS, GIAM ZRC SAZU, Gosposka ulica 13, 1000 Ljubljana.

Soglasje	
Avtor	
ime:	priimek:
avtorjev naslov:	
soglašam z objavo prispevka z naslovom:	
v knjižni zbirki GIS v Sloveniji in potrjujem, da se strinjam s pravili objavljanja v tej zbirki, ki so navedena v datoteki (skupaj s to prijavnico) na spletni strani, še posebej z besedilom poglavja o avtorskih pravicah.	
datum:	
podpis:	